

Sänkta trösklar – högt i tak (SOU 2012:31)

Genom remiss den 18 juni 2012 (A2012/1945/A) har ILO-kommittén anmodats att yttra sig över betänkandet Sänkta trösklar – högt i tak (SOU 2012:31). I betänkandet föreslås arbetsmarknadspolitiska insatser för personer med funktionsnedsättning i syfte att på ett effektivt sätt bidra till att personer med nedsatt arbetsförmåga i ökad utsträckning kan få och behålla ett arbete. Utredningen föreslår bland annat att nuvarande lönebidrag, skyddat arbete, utvecklingsanställning och trygghetsanställning ersätts med lönestöd inordnade under två huvudsyften: lönestöd för utveckling och lönestöd för trygghet. Författningsförslagen inkluderar en förordning om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Författningsförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Betänkandet innehåller inte någon genomgång av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner. ILO-kommittén vill erinra om att av särskild betydelse för förslagen i betänkandet är ILO:s konvention nr 159 och rekommendation 158 om yrkesinriktad rehabilitering och arbete (personer med handikapp), som syftar till att stärka sambandet mellan yrkesinriktad rehabilitering och möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att erhålla, behålla och bli befördrad i lämpligt arbete. Konvention 159 är tillämplig på personer ”vars utsikter att erhålla, behålla och bli befördrad i lämpligt arbete är väsentligt begränsade till följd av en i vederbörlig ordning konstaterad fysisk eller psykisk skada”. Konventionen ratificerades av Sverige 1984 (prop. 1983/84:139) och slår fast ett antal viktiga principer för yrkesinriktad rehabilitering och sysselsättningspolitik för personer med funktionsnedsättning. Konventionens artikel fyra anger en jämlikhetsprincip mellan personer med och utan funktionsnedsättning, där särskilda åtgärder till förmån för personer med funktionsnedsättning (positiv

särbehandling) är tillåten. En liknande bestämmelse finns även i artikel 5 i ILO:s kärnkonvention nr 111 om diskriminering vid anställning och yrkesutövning. ILO-kommittén gör bedömningen att betänkandets förslag om lönestöd är i linje med bestämmelserna i konventionerna 159 och 111.

ILO:s konvention nr 168 om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet anger bland annat att varje medlemsstat ska upprätta särskilda program för att främja ytterligare arbetstillfällen och stöd till sysselsättning och underlätta fritt vald och produktiv sysselsättning för bestämda kategorier personer som har eller antas ha svårigheter att finna ett varaktigt arbete. Betänkandets förslag är i enlighet med kraven i konvention 168.

Till skillnad mot lönestöd för trygghet föreslås lönestöd för utveckling lämnas för en tidsbegränsad period, där anställningen undantas från lag (1982:80) om anställningsskydd. ILO:s konvention nr 158 om uppsägning av anställningsavtal på arbetsgivarens initiativ föreskriver ett antal krav på bland annat förfarandet vid uppsägning. Det är dock möjligt att undanta arbetstagare som arbetar för viss tid och för visst arbete från konventionens tillämpning. ILO-kommittén bedömer att betänkandets förslag är förenliga med konvention 158.

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén beklagar att det i betänkandet inte finns någon genomgång av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner.

ILO-kommittén gör bedömningen att förslagen inte står i strid med Sveriges åtaganden enligt någon ILO-konvention ratificerad av Sverige.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Hult, Middelman, Kovar, Beckman, Nygren och Thapper samt ersättarna Larsson och Jonsson. Närvarande har varit ersättarna Eriksson, Skäringer och Oscarsson, sekreteraren Levin och adjungerade Eng Sjölund. Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

Peter Strömberg

Linnéa Blommé